

Op weg naar een beter klimaat

Vijf buitenlandse boeren namen klimaatbewust Nederland onder de loep

Veel neerslag gepaard met veel oogst. We kampten er allemaal mee afgelopen najaar. Een hectische tijd binnen een klimaat dat aan het veranderen is. Termen als broeikasgassen, adaptatie, mitigatie, temperatuurstijging en neerslagextremen vliegen als warme broodjes over de toonbank. Maar wat betekent het? Wat kunnen wij er aan doen, of beter gezegd: Wat wordt er al aan gedaan? Met deze vraag kwamen vijf Europese jonge boeren naar Nederland. Binnen het project 'Climate Farmers' bezoeken ze drie klimaatgerichte bedrijven in Nederland om ervan te leren, maar ook om eigen ervaringen te delen. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door Agentschap NL.

Tekst en beeldt Ellen van den Manacker en Sander Kerkhoffs

Biotrio

Op 15 januari start de excursie in Langeweg. Biotrio, de naam zegt het al. Een biologisch bedrijf gerund door drie ondernemers. Samen telen zij op zo'n 240 hectare onder andere aardappels, wortelen, kool, spinazie en verschillende kruiden. In 1999 besloot het trio om bewuster met de bodem om te gaan en biologisch te gaan telen. Door de keus voor een rijpadensysteem was Biotrio dé voorloper van deze teeltmethode. Het gehele proces werd gevolgd door de Universiteit van Wageningen. Binnen dit onderzoek is gemeten dat de opbrengst voor spinazie met 15% is gestegen en de opbrengst voor uien met 10%. Het systeem gaat uit van rijpaden op 3,15 meter. Door middel van een zogenaamd RTK-systeem kan op de centimeter nauwkeurig worden gereden. "Zo'n rijpadensysteem vermindert de grondschade omdat je vaste routes in het land hebt. Ook is er minder risico op lachgas en methaanemissies", aldus mede-eigenaar van Biotrio, Kees van Beek. Op dit moment is Biotrio bezig met het bekijken van de mogelijkheden voor een biogasinstallatie om nog milieubewuster aan de slag te gaan. Hilda Runsten is melkveehouderster in Zweden, ze vindt het erg inspirerend. "Beter met de bodem omgaan, een hogere opbrengst van

je gewas halen en tegelijkertijd de uitstoot van broeikasgassen beperken, dat klinkt als muziek in de oren." <

Proefboerderij 'De Marke'

De dag werd vervolgd in Gelderland op proefboerderij 'De Marke'. 'De Marke' dient als onderzoekscentrum in het project 'Koeien & Kansen'. Op deze proefboerderij wordt onderzoek gedaan naar een duurzaam en milieubewuste manier van veehouderij. Met 75 koeien en 55 hectare land onderzoekt 'De Marke' hoe de uitstoot van broeikasgassen gereduceerd kan worden en voedingsstoffen beter kunnen worden benut. Dit onderzoek wordt niet alleen gedaan binnen 'De Marke' maar zet zich ook voort op 16 boerderijen door heel Nederland. De Italiaanse deelnemers aan Climate Farmers vinden het erg belangrijk dat er een goede link is tussen onderzoek en praktijk. De manier waarop 'De Marke' bezig is nemen ze zeker mee naar Italië. 'De Marke' houdt zich voornamelijk bezig met een efficiënte vorm van bemesten. Zo onderzoeken ze de mogelijkheden van mestscheiding, om zo een optimale stikstof en fosfor voorziening te realiseren. Ook laten ze zien hoe met alleen dierlijke mest een goede maïsop-

brenst gerealiseerd kan worden. Dit wordt gedaan door een afwisseling van drie jaar gras, twee jaar maïs en één jaar gerst. Ook wordt onderzocht hoe ammoniakemissie teruggedrongen kan worden. Dit wordt gedaan door elke koe een op haar aangepaste voeding te geven. Ook de biogasinstallatie is één van de milieubewuste voorbeelden die staat gepresenteerd op de boerderij. "De installatie is op dit moment te klein om er winst uit te halen. Maar het bedrijf zelf kan er goed op leven", aldus boerderijmanager, Zwier van der Vegte. <

Melken van gras

Tegen de Duitse grens boert Tom Keuper samen met zijn ouders. De reden om bij Tom een kijkje te nemen is dat hij zijn koeien voert volgens het zogenaamde Pure Graze-principe. In de zoektocht naar een lagere kostprijs wilde Keuper graag zo optimaal mogelijk gebruik maken van zijn grasland. Tegenwoordig probeert hij de koeien allemaal in het voorjaar te laten kalven. Het mooie daaraan is dat de voederbehoefte van de koeien beter past bij de voederwaarde van het gras. De koeien halen zelf hun voer op en ondertussen brengen ze de mest naar de wei. Het systeem is voor Kieran McEvoy, de Ierse deelnemer, niet nieuw. Maar de serieuze manier waarop Tom met de beweiding omgaat, komt Kieran bij weinig Ierse collega's tegen. Het positieve effect voor het klimaat wordt veroorzaakt door het hoge organische stofgehalte in het grasland en het lage energiegebruik. Minder diesel, minder energie voor krachtvoer en een lager kunstmestgebruik leiden allemaal tot een verlaagde uitstoot van koolstofdioxide. Op de website climatefarmers.eu komen alle maatregelen te staan die tijdens het project bezocht zijn. Wellicht dat boeren in Ierland, Spanje of Zweden dingen doen waar wij nog niet aan gedacht hadden! <